

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2015. május 12.

LATIN NYELV
KÖZÉPSZINTŰ
ÍRÁSBELI VIZSGA

2015. május 12. 14:00

I. Fordítás

Időtartam: 135 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Fontos tudnivalók

Az alábbi latin szöveget nyomtatott szótár segítségével kell lefordítania magyarra. A feladat elvégzéséhez 135 perc áll rendelkezésére. A fordítással maximálisan 40 pontot szerezhetsz. (Az írásbeli vizsga összpontszáma 75.) Végző megoldását (tisztázatot) írhatja a következő oldalra vagy a teremfelügyelőktől kapott pótlapra – az utóbbi esetben egyértelműen tüntesse fel, melyik a tisztázatot! Piszkozatot vagy jegyzeteket, ha szükséges, a pótlapokra és a latin szöveg sorközeibe írhat. Az esetleges piszkozati és tisztázati pótlapokat külön-külön számozza be. Csak a teremfelügyelőktől kapott lapokon dolgozhat, és minden lapot be kell adnia.

Fordítás

Britannia éghajlata és természeti adottságai

Az alábbi részletben Tacitus beszámol római közönségének Britannia éghajlatáról, a nappalok és éjszakák hosszáról, amely eltér az Itáliában megszokottól, valamint a terület mezőgazdasági adottságairól.

Caelum crebris imbris ac nebulis foedum;¹ asperitas frigorum abest. Dierum² spatia ultra nostri orbis³ mensuram; nox clara et extrema Britanniae parte brevis, ut finem atque initium lucis exiguuo discrimine internoscas.⁴ Quod si nubes non officiant, aspici per noctem solis fulgorem, nec occidere et exurgere, sed transire⁵ adfirmant. Solum praeter oleam vitemque et cetera calidioribus terris oriri sueta patiens⁶ frugum pecudumque fecundum: tarde mitescunt, cito proveniunt;⁷ eademque utriusque rei causa: multus umor terrarum caelique.

¹ Egészítse ki: *est!* A következő két mondatot szintén ki kell egészíteni a létigei állítmánnyal.

² A szó jelentése itt: „nappal, a nap világos órái”. A kijelentés természetesen csak a nyári időszakra igaz.

³ *orbis noster* (itt): „a mi világunk”. A fordulat a mediterrán ember nézőpontjából van megfogalmazva.

⁴ *internoscas*: a második személy itt általános alanyt fejez ki. Fordítsa: „meg lehet különböztetni, el lehet különíteni.”

⁵ *transire* – ti. a horizont egyik oldaláról a másikra.

⁶ *solum patiens* (itt): „a talaj alkalmas, megfelelő vmire (+ gen.)” (ti. haszonnövények termesztésére).

⁷ *mitescunt, proveniunt* – mindkét ige alanya az előző mondatból: *fruges*.

	maximális pontszám	elért pontszám
I. Fordítás	40	
ÖSSZESEN	40	

javító tanár

Dátum:

	pontszáma egész számra kerekítve	programba beírt egész pontszám
I. Fordítás		

javító tanár

jegyző

Dátum:

Dátum:

Megjegyzések:

1. Ha a vizsgázó a II. írásbeli összetevő megoldását elkezdte, akkor ez a táblázat és az aláírási rész üresen marad!
2. Ha a vizsga az I. összetevő teljesítése közben megszakad, illetve nem folytatódik a II. összetevővel, akkor ez a táblázat és az aláírási rész kitöltendő!

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2015. május 12.

LATIN NYELV
KÖZÉPSZINTŰ
ÍRÁSBELI VIZSGA

2015. május 12. 14:00

II. Feladatsor

Időtartam: 45 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Fontos tudnivalók

Ebben a vizsgarészben egy nyolc kérdésből álló feladatlapot kell megoldania. A munkához semmilyen segédeszközt nem vehet igénybe. A rendelkezésére álló idő 45 perc. A feladatlappal összesen 35 pontot szerezhetsz. (Az írásbeli vizsga összpontszáma 75.) Az egyes feladatok mellett ott találja azok pontértékét is. Csak a feladatlapon dolgozhat, de ha szükség van rá, az üres oldalakon készíthet jegyzeteket. Ügyeljen arra, hogy esetleges javításait mindig egyértelműen jelölje: a rossz választ egy vonallal húzza át és tegye zárójelbe!

1. Egyeztesse a megadott főnévvel a névmást és a melléknevet! (10 pont)

(hic, haec, hoc)	criminis	(gravis 2)
(ille, illa, illud)	rem	(magnus 3)
(idem, eadem, idem)	corpora	(omnis)
(qui, quae, quod)	noctium	(longior, -ius)
(is, ea, id)	senatui	(Romanus 3)

2. Egészítse ki az alábbi táblázatot a hiányzó alakokkal! (2 pont)

alapfokú melléknév	középfokú melléknév	felsőfokú melléknév
latus 3	latior, -ius	
niger, nigra, nigrum	nigrior, -ius	

3. A *diligo 3 dilexi, dilectum* ige alakjait vizsgáljuk.**a) Határozza meg pontosan a következő szóalakokat! (4 pont)**Példa: *diligo* – praes. imp. ind. act. E/1.

diligimini

dilexerim

dilectae essetis

diligenteris

b) Képezze a *diligo 3 dilexi, dilectum* ige kért alakjait! (4 pont)

praes. imp. coni. pass. T/2.

praet. perf. coni. act. T/1.

fut. imp. ind. pass. E/3.

első imperativus T/2.

4. Egészítse ki a táblázatot a *do 1 dedi, datum* ige megfelelő igeneveivel! (4 pont)

	Act.	Pass.
Imperf.	dare	
Perf.		
Inst.		datum iri

5. Milyen igeneves szerkezetek szerepelnek a mondatokban? Kösse össze a mondatot a benne található szerkezet nevével! (3 pont)

Catullus versibus scriptis ad Lesbiam venit.	gerundivumos szerkezet
Catullus Lesbiam amans versus scripsit.	ablativus absolutus
Catullus versus multos de Lesbia amanda scripsit.	participium coniunctum

6. Vizsgálja meg a következő összetett mondatot, és válaszoljon a kérdésekre! (3 pont)

Rogavit, cur venissent.

a) Milyen mellékmondat található ebben az összetett mondatban?

.....

b) Miért van praeteritum igeidőben a mellékmondat állítmánya?

.....

c) Miért van perfectumban a mellékmondat állítmánya?

.....

7. A különböző igekötők módosítják az alapszó jelentését. Mit jelenthet az *eo*, *ire*, *ivi*, *itum* ige a megadott igekötőkkel? (3 pont)

abeo

adeo

transeo

8. Írjon egy-egy a megadott szavakkal ellentétes jelentésű latin szót, teljes szótári alakban! (2 pont)

publicus 3

respondeo 2 respondi, responsum

		maximális pontszám	elért pontszám
I. Fordítás		40	
II. Feladatsor	1. feladat	10	
	2. feladat	2	
	3. feladat	8	
	4. feladat	4	
	5. feladat	3	
	6. feladat	3	
	7. feladat	3	
	8. feladat	2	
ÖSSZESEN		35	
Az írásbeli vizsgarész pontszáma		75	

javító tanár

Dátum:

	pontszáma egész számra kerekítve	programba beírt egész pontszám
I. Fordítás		
II. Feladatsor		

javító tanár

jegyző

Dátum:

Dátum: